

**BUSINESS
TAMPERE**

Yritykset, työvoima ja kansainvälisyys

Business Tampereen toimialueella

4.5.2018

SISÄLTÖ

1. STRATEGIAN SEURANTAINDIKAATTORIT
2. YRITYKSET
3. ULKOMAANKAUPPA
4. KANSAINVÄLISYYS
5. TYÖVOIMA ja osaaminen
6. Liitteet

1.

Seurantaindikaattorit

INDIKAATTORI	"NYT"	MUUTOS EDELLISEEN %
ALOITTANEET YRITYKSET (Tilastokeskus) ks. Perustetut yritykset (Asiakastieto) 1.1.-30.4.2018 (Oy, Osk, Ay, Ky ja Tmi)	2 123 (2017) 494 (Q4-2017) 867 Ensimetrin avulla perustetut 195	+9,8 % (2016) 22,0 % (Q4-2016)
KASVUYRITYKSIÄ (Tilastokeskus) sk.	Suppea* : 59 (2012-2015) Laaja* : 567 (2012-2015)	+11,3 % (2011-2014) +11,6 % (2011-2014)
STARTUP-YRITYKSIÄ (Vainu**) ks.	239 (tammikuu 2018)	-
Henkilöstön määrä startupeissa (Vainu**) ks.		-
Liikevaihto valmistava teollisuus (Tilastokeskus) ks.	7 993,5 milj. € (2016)	-0,3 % (2015)
Liikevaihto ICT (Tilastokeskus) ks.	1 821 milj. € (2016)	+ 0,7 % (2015)
Liikevaihto terveys ja hyvinvointi (Tilastokeskus) ks.	1 269,3 milj. € (2016)	+ 5,3 % (2015)
Liikevaihto elämystalous (Tilastokeskus) ks. 488 (toukokuu 2018) (n=63)	1 564,6 milj. € (2016)	+ 6,6 % (2015)
Liikevaihto luovat alat (Tilastokeskus) ks.	662,1 milj. € (2016)	- 4,3 % (2015)

ks. = Tampereen kaupunkiseutu
sk. = Tampereen seutukunta
mk. = Pirkanmaan maakunta

*Suppea määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 10 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 20 %/ vuosi kasvukauden ajan. Laaja määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 3 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 10 % / vuosi kasvukauden ajan.

** Startup-yritysten seuraamiseen ei ole toistaiseksi olemassa selkeää tilastolähdettä. Vainun palvelu tunnistaa startup-yrityksiä kehittämällään, oppivalla algoritmilla joka pohjautuu aiemmin tunnistettuihin startupeihin.

1.

Seurantaindikaattorit

INDIKAATTORI	"NYT"	MUUTOS EDELLISEEN %
TYÖTTÖMYYSASTE (TEM) ks.	10,5 (3/2018) 12,7 (ka. 2017)	-2,8 %yksikköä (3/2017) -0,7 %yksikköä (2/2018)
TEKESIN TKI-RAHOITUS YRITYKSILLE mk.	40 203 881 € (2017)	+5,8 % (2016)
VIENTIYRITYKSET (Tilastokeskus) mk.	603 (2016)	-3,8 % (2015)
TUONTIYRITYKSET (Tilastokeskus) mk.	1 324 (2016)	+2,7 % (2015)
ULKOMAISTEN YÖPYMISET (Tilastokeskus) mk.	99 382 (2017e) 5 612 (2/2018e)	+ 7,5 % (2016) + 10,9 % (2/2017e)
ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO (Suomen Yrittäjät)	6,6 (Pirkanmaa 2016) 6,4 (Tampere 2016), kokomaa ka 6,7	6,5 (Pirkanmaa 2014) 6,2 (Tampere 2014), kokomaa 6,6
KUNTARANKING (EK) sk.	7. Sija (2017) 67 pistettä (2017)	7. Sija (2015) 62 pistettä (2015)
AKTIIVISET TOIMINNASSA OLEVAT YRITYKSET (rajaus: tmi, oy, osk, ay, ja ky)	24 942 (2017: 22 203) (Tre 14 858, Ylöjärvi 2227, Kangasala 2146, Nokia 1875, Lempäälä 1591, Pirkkala 1264, Orivesi 688, Vesilahti 293), kokonaismäärä 34 549 kpl	+ 12,3 % (2016)
TYÖTTÖMYYSASTE (TEM) ks.	10,5 (3/2018) 12,7 (ka. 2017)	-2,8 %yksikköä (3/2017) -0,7 %yksikköä (2/2018)

ks. = Tampereen kaupunkiseutu
sk. = Tampereen seutukunta
mk. = Pirkanmaan maakunta

*Suppea määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 10 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 20 %/ vuosi kasvukauden ajan. Laaja määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 3 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 10 % / vuosi kasvukauden ajan.

** Startup-yritysten seuraamiseen ei ole toistaiseksi olemassa selkeää tilastolähdettä. Vainun palvelu tunnistaa startup-yrityksiä kehittämällään, oppivalla algoritmilla joka pohjautuu aiemmin tunnistettuihin startupeihin.

2.

YRITYKSET

- a) Yrityskanta
- b) Kasvuyritykset
- c) Startupit
- d) Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille
- e) Yritykset ja investoinnit konsernilajeittain
- f) Riskirahoitus yrityksille

2a.

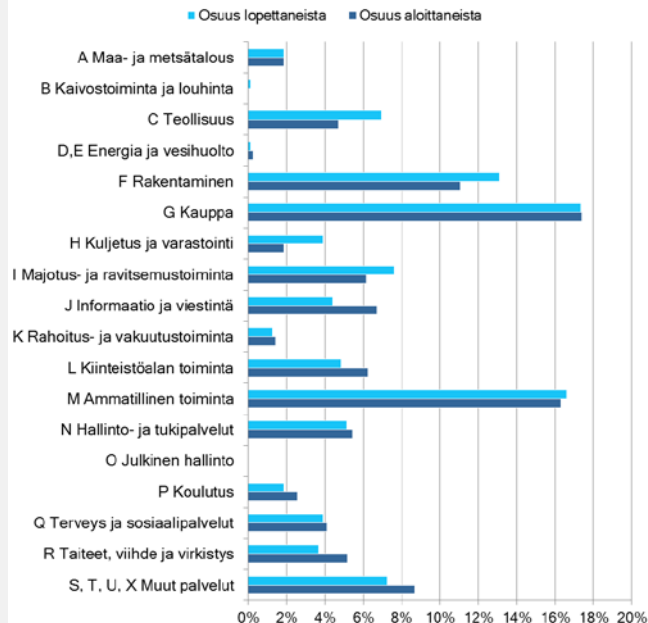
Yrityskanta

Aloittaneiden yritysten määrä nousi Tampereen kaupunkiseudulla 9,8 prosenttia **vuonna 2017** vuoteen 2016 verrattuna.

Aloittaneiden yritysten määrä kasvoi kaikissa kaupunkiseudun kunnissa. Eniten aloittavia yrityksiä suhteessa edellisvuoteen oli Orivedellä (35,3 %). Kaiken kaikkiaan Tampereen kaupunkiseudulla **vuonna 2017** aloittaneita yrityksiä oli 2123.

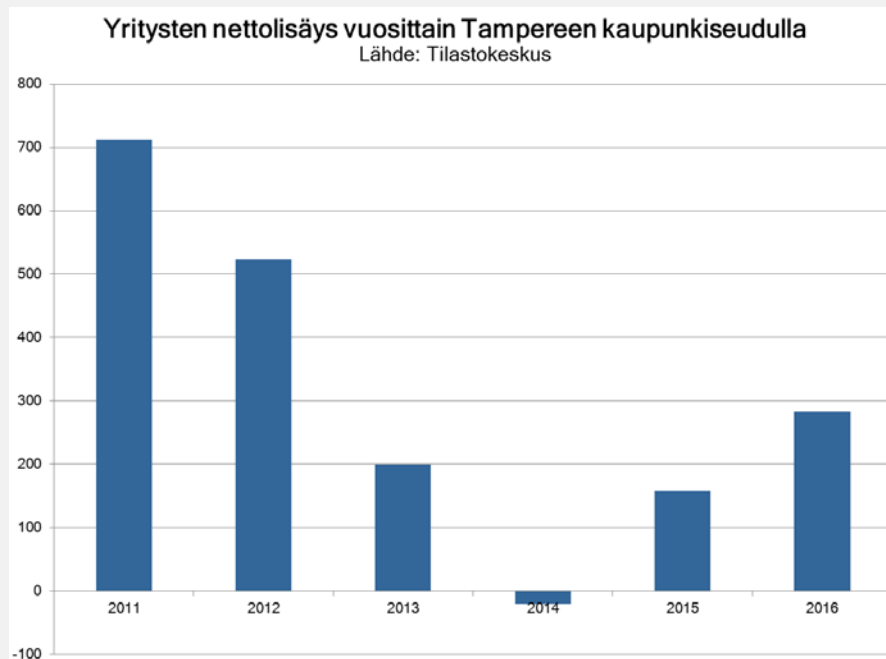
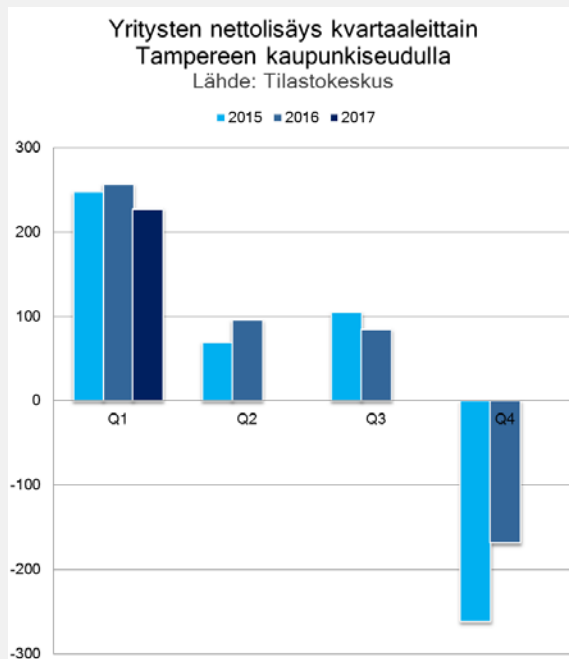
Vuonna 2016 uusia yrityksiä aloitti eniten kaupan (osuus aloittaneista yrityksistä 17,4 %), ammatillisen toiminnan (16,3 %) sekä rakentamisen (11,1 %) toimialoilla. Samat alat edustivat myös toiminnan lopettavien yritysten kärkeä (16,8 %, 19.0 % sekä 13,2 %). Nettolisäys oli suurinta informaatio- ja viestintäalan, kaupan sekä ”muiden palveluiden” yrityksissä, kuljetus- ja varastointialan yrityksissä puolestaan nettolisäys jäi eniten miinuksen puolella. Kokonaisuudessaan nettolisäys oli 266 yritystä (2015: 158).

Toimialan osuus aloittaneista ja lopettaneista yrityksistä
Tampereen kaupunkiseudulla 2016
Lähde: Tilastokeskus

2a.

Yrityskanta

2a.

Aktiivisten yritysten määrä

41 350

**YRITYSKANTA
YHTEENSÄ**

Tampere, Lempäälä, Vesilähti, Pirkkala,
Nokia, Ylöjärvi, Kangasala, Orivesi.
Yritysmuodot: tmi, osk, oy, ky ja ay.

22 203

**AKTIIVISIA YRITYKSIÄ
YHTEENSÄ**

Tila aktiivinen, kaupparekisterin pvm
17.8.2017 asti, yritysmuodot ja kunnat.
Vuosi sitten 22 582, muutos -1,7 %.

2b.

Kasvuyritykset

Kasvukaudella 2013-2016 sekä pirkanmaalaisten että Tampereen seutukunnan kasvuyritysten* määrä putosi hieman edelliseen kasvukauteen verrattuna. Pirkanmaalla kasvuyritysten määrä putosi 6,9 % ja Tampereen seutukunnalla 5,6 % kasvukauteen 2012-2015 verrattuna.

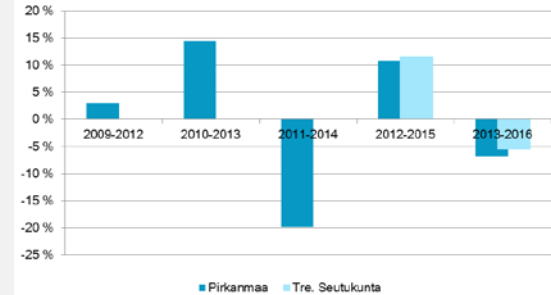
OECD:n ja Eurostatin suosiman kasvuyritysmääritelmän mukaisia kasvuyrityksiä (alkutyöllisyys väh. 10 hlöä ja kasvuvauhti 20 %/vuosi) Tampereen seutukunnassa oli **69**, kun kasvuyrityksiä laajemmalla määrittelyllä* oli **535**.

Kaupunkiseudulla kasvuyrityksiä* oli eniten rakentamisen (18,3 %), kaupan (17,0 %) ja ammatillisen toiminnan (14,6%) aloilla. Ns. virallisia kasvujia oli eniten rakentamisen (21,7 %), hallinto- ja tukipalveluiden (20,3 %) sekä informaation ja viestinnän (15,9 %) aloilla.

*Kasvuyrityksillä tarkoitetaan tässä yrityksiä joiden alkutyöllisyys kasvukauden alussa vähintään kolme henkilöä ja henkilöstön kasvu oli keskimäärin 10 % vuodessa kolmen vuoden jaksossa mitatun kasvukauden ajan.

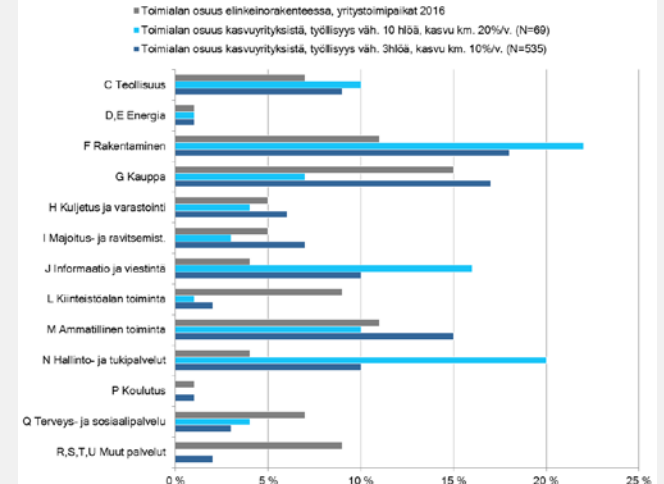
Kasvuyritysten määrän muutos edelliseen kasvukauteen

Lähde: Toimiala Online ja Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

Kasvuyritysten toimialajakauma verrattuna elinkeinorakenteeseen Tampereen seutukunta 2013-2016

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

Startupit

Tietoa startupeista on ollut toistaiseksi vaikeasti saatavilla eikä niiden seuraamiseksi ole tällä hetkellä olemassa selkeää tilastollista lähdettä tai virallista rekisteriä. Toisin kuin esimerkiksi kasvuyrityksille, startupeille ei ole löytynyt sellaista vakiintunutta määritelmää, johon perustuen niitä voisi kartoittaa esimerkiksi yritysrekisterien tiedoista.

TeKes ja TEM tilasivat Vainu.io:lta startup-kenttää tutkivan ohjelmiston, joka julkaistiin heinäkuussa 2016. Sovellus hyödyntää internetin avointa dataa sekä julkisia tietokantoja analysoidakseen Suomessa syntyviä ja toimivia startup-yrityksiä. Sovelluksen toiminta pohjautuu koneoppimiseen, jossa opetusaineistona on käytetty aiemmin tunnistettuja startupeja. Hakualgoritmi pohjautuu muun muassa yrityksen ikään, liikevaihdon kehitykseen sekä yrityksen keräämiin rahoituksiin.

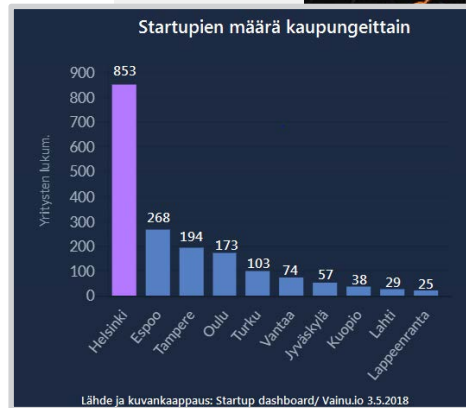
Vainun Startup-dashboard on julkinen ja kaikille avoin sovellus, mutta Vainu hyödyntää samaa algoritmia myös maksullisessa palvelussa startupien suodatukseen. Näiden kahden, julkisen ja maksullisen tietolähteen tiedot kuitenkin poikkeavat hieman toisistaan. Oheiset kuvat ovat julkisesta Startup-dashboardista ja seuraavan dian kuvat pohjautuvat maksullisesta käyttöliittymästä kerättyyn aineistoon.

Vainun startup-suodatusta ei voida pitää absoluuttisesti oikeana tai kaiken kattavana tietona, mutta se pystyy kuitenkin tarjoamaan jotakin tietoa muuten haasteelliseen startup-kentän seurantaan.

Startupien hotspotit Pirkanmaalla

Tilanne 3.5.2018

Lähde ja kuvankaappaus:
Startup dashboard/ Vainu.io

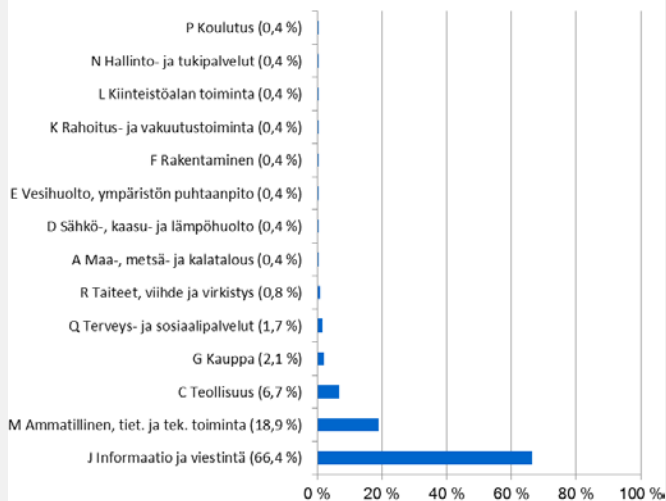

Julkisen
dashboardin
tuotos

Toimialalla toimivien startupien osuus, % kaikista kaupunkiseudulta tunnistetuista startupeista,

n=238, tilanne 3.5.2018

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

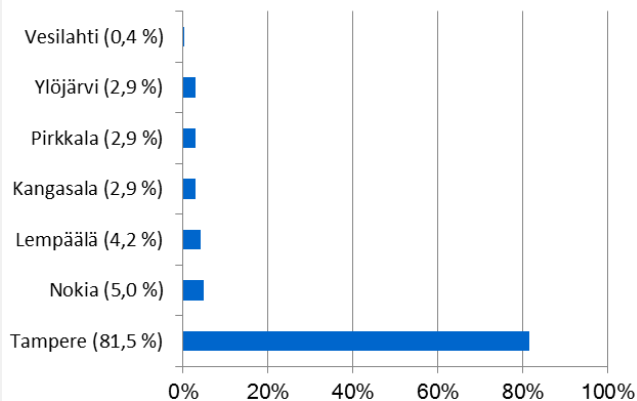

Kunnassa sijaitsevien* startupien osuus % kaikista kaupunkiseudulta tunnistetuista startupeista,

n=238, tilanne 3.5.2018

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

*Sijainti perustuu yrityksen postiosoitteeseen

Startupeista 63:sta on saatavilla tietoja henkilöstön määrästä. Viimeisimmän saatavilla olevan tiedon perusteella nämä 63 startupia työllistävät yhteensä 488 henkilöä. Suurin osa näistä yrityksistä työllistää alle 5 henkilöä.

2d.

Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille

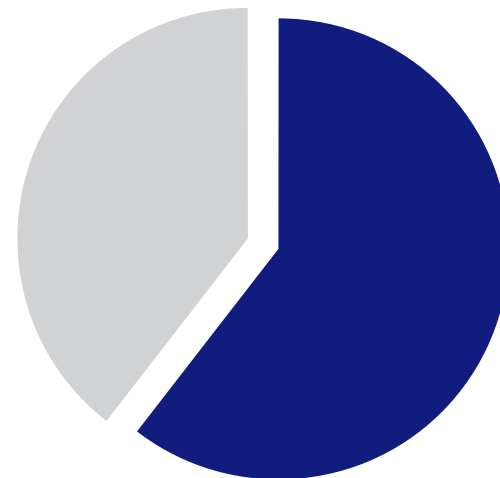
Business Finlandin* Pirkanmaalle myöntämän TKI-rahoituksen määrä nousi vuonna 2017 edelliseen vuoteen verrattuna 8,2 %. Yrityksille myönnetyn TKI-rahoituksen määrä kasvoi 5,8 %.

Business Finland myönsi pirkanmaalaisille yrityksille yhteensä 40,2 miljoonaa euroa TKI-rahoitusta vuonna 2017.

* Aiemmin Tekesin myöntämä rahoitus

Kokonaisrahoitus
40,2 miljoonaa euroa

■ 39,5 % lainaa
■ 60,5 % avustusta

BUSINESS
TAMPERE

Tampella

2d.

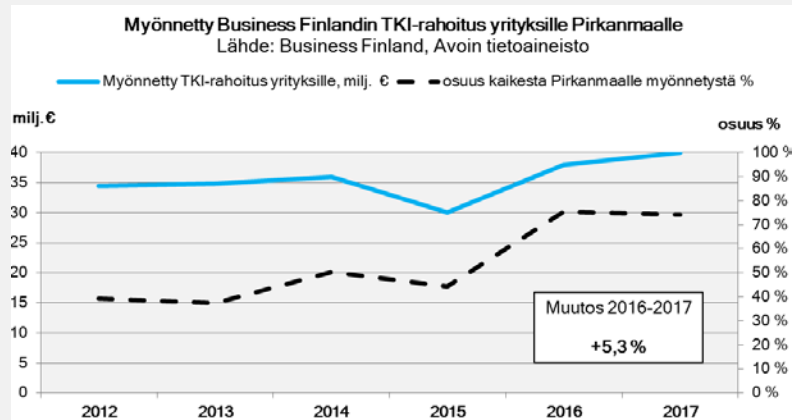
Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille

Yrityksille myönnetyn TKI-rahoituksen osuus kaikesta TKI-rahoituksesta pysyi edellisen vuoden tuntumassa. Vuonna 2017 yrityksille myönnetyn rahoituksen osuus oli 73,9 %, vuonna 2016 osuus oli 75,6 %.

Eniten tukea myönnettiin informaation ja viestinnän (24,8 %), teollisuuden (24,0 %) sekä ammatillisen toiminnan (21,2 %) toimialoille.

Myönnetystä rahoituksesta 60,5 % oli avustusta ja 39,5 % lainaa. Lainaperusteisen rahoituksen osuus nousi noin 10 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna.

Rahoitusta saaneista yrityksistä suurin osa oli mikroyrityksiä (56,5 %) sekä pienyrityksiä (24,0 %). Kokonaisuudessaan Tekesin TKI-rahoitusta myönnettiin 363 yritykselle. **Rahoitusta saaneiden yritysten määrä kasvoi noin 23 prosentilla.**

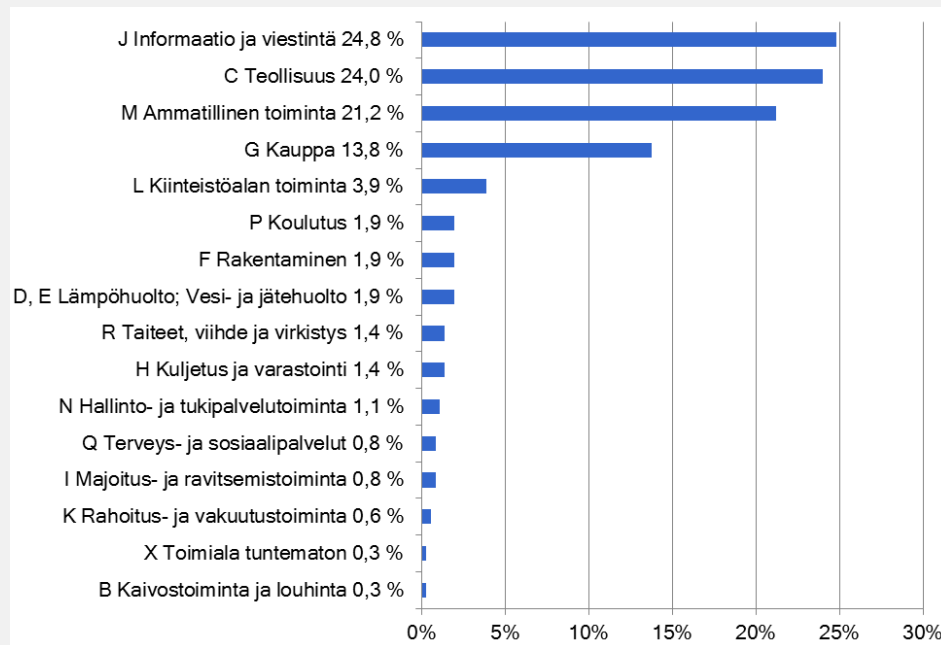

2d.

Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille

Business Finlandin myöntämä TKI-rahoitus yrityksille toimialoittain 2017, PIRKANMAA

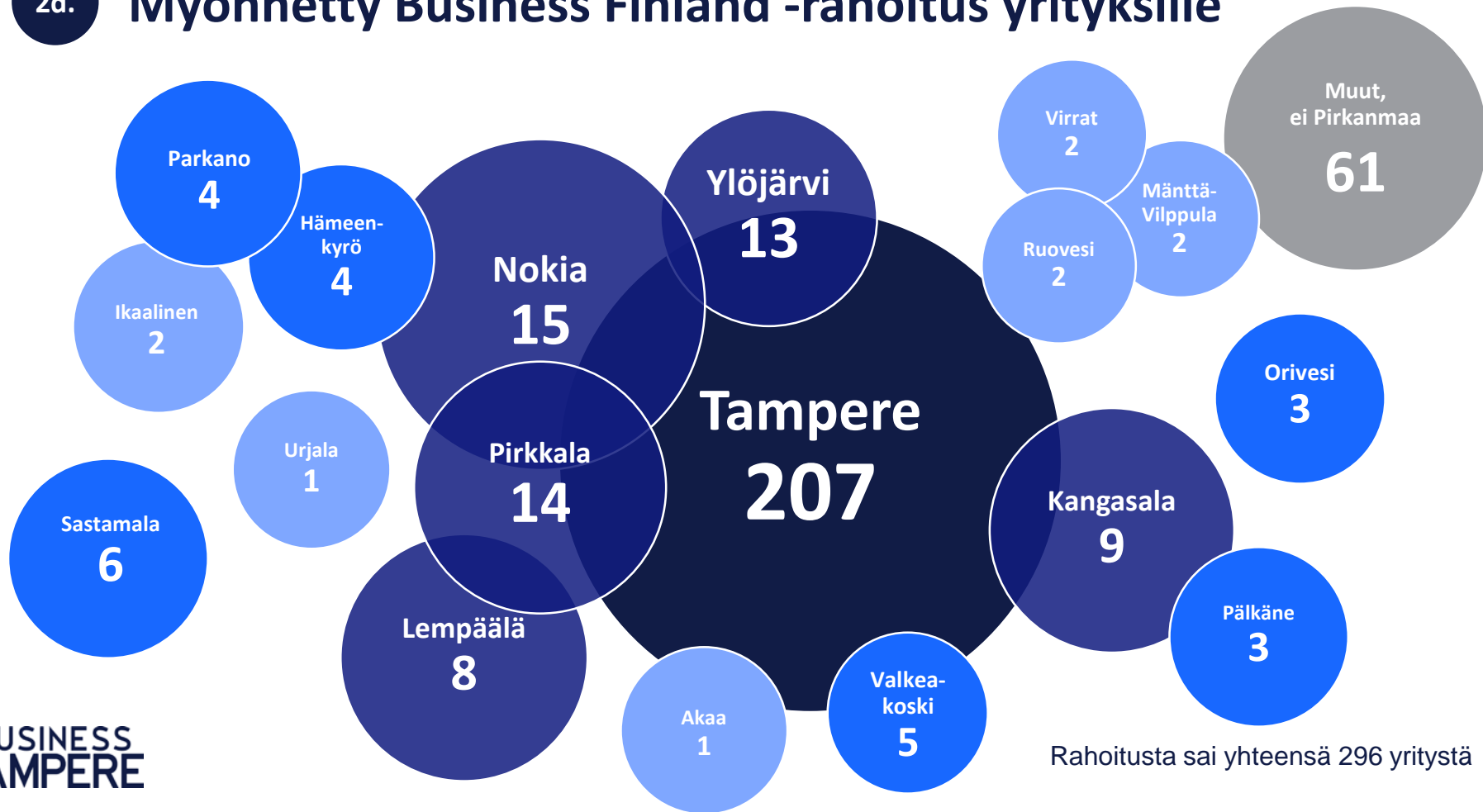
Osuus % yrityksille myönnetystä
rahoituksesta

Lähde: Business Finland

2d.

Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille

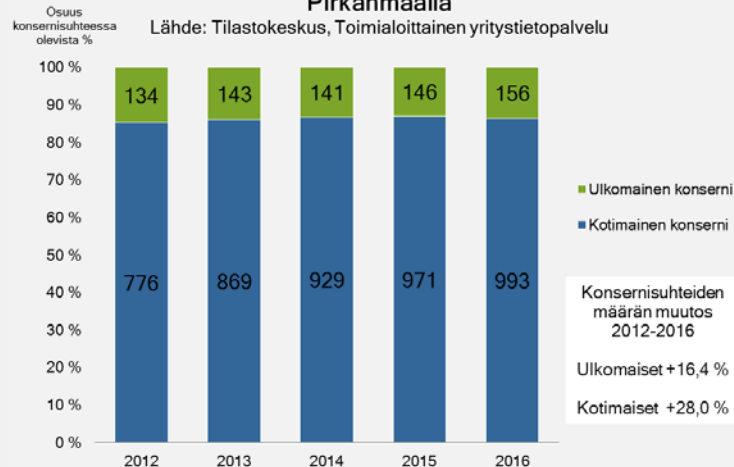

2e.

Yritykset konsernilajeittain

- Ulkomainen tai kotimainen konsernisuhde oli 4,5 prosentilla yrityksistä vuonna 2016.
- Konsernisuhteessa olevia yrityksiä oli 2,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015.
- Konsernisuhteessa vuonna 2016 oli 1 149 yritystä.

Ulkomaisten ja kotimaisten konserniyritysten määrä Pirkanmaalla

MUUTOS 2015-2016

+ 2,3 %

KOTIMAISET
KONSERNISUHTEET

+ 6,8 %

ULKOMAISET
KONSERNISUHTEET

- 0,2 %

ILMAN
KONSERNISUHDETTA
OLEVIEN MÄÄRÄ

Investoinnit konsernilajeittain

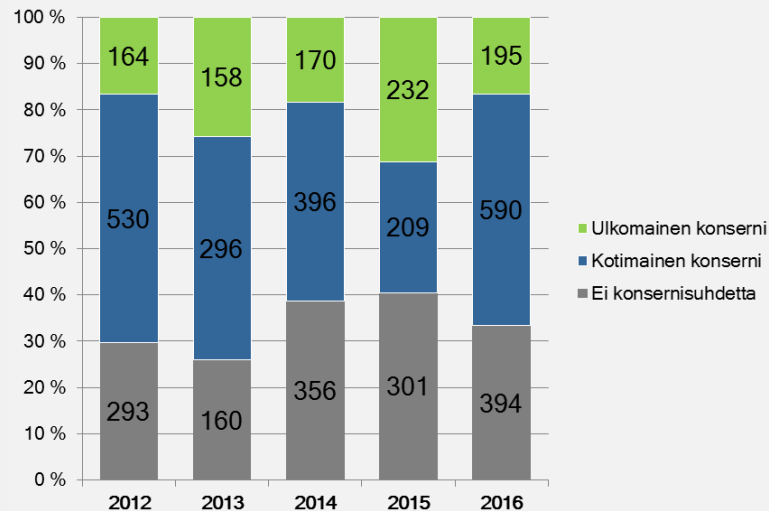
Yritysten tekemät nettoinvestoinnit kasvoivat huimat 58,8 % vuodesta 2015 vuoteen 2016. Nettoinvestointeja vuonna 2016 tehtiin 1 179 miljoonalla eurolla.

Ulkomaiseen konserniin kuuluvien yritysten tekemien investointien määrä putosi 16,1 prosentilla, kotimaiseen konserniin kuuluvien yritysten investoinnit sen sijaan lähes kolminkertaistuivat. Ilman konsernisuhdetta olevien yritysten nettoinvestoinnit nousivat niin ikään 31,1 prosentilla. Ilman konsernisuhdetta olevien yritysten nettoinvestoinnit kattoivat 33,4 prosenttia kaikista investoinneista. Ulkomaiseen konserniin kuuluvien yritysten tekemät nettoinvestoinnit kattoivat 16,5 prosenttia ja kotimaiseen konserniin kuuluvien yritysten nettoinvestoinnit 50,0 prosenttia.

*Nettoinvestoinnit: Aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset - Aineellisen käyttöomaisuuden vähennykset + Aineettoman käyttöomaisuuden lisäykset - Aineettoman käyttöomaisuuden vähennykset

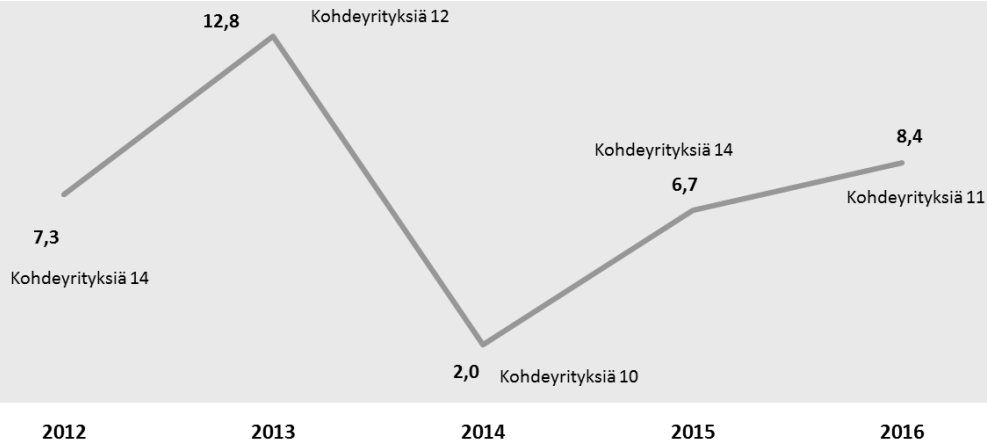
Yritysten nettoinvestoinnit konsernilajeittain Pirkanmaalla, milj. €

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu

Riskirahoitus Pirkanmaalle, milj. €

Lähde: Invest Europe/PEREP_Analytics

3.

ULKOMAANKAUPPA

- a) Vienti- ja tuontiyritykset
- b) Viennin kohdealueet

3a.

Vienti- ja tuontiyritykset

Yritysten* toimipaikkojen lukumäärät viennissä ja tuonnissa Pirkanmaalla

Lähde: Tulli, Tavaroiden ulkomaankauppa maakunnittain 2017, 2016 ja 2015

	2013	2014	2015	2016	2017	muutos 2015-2016
Vienti	1 578	1 610	1 663	1 632	1 695	1,9 %
Tuonti	3 266	3 197	3 352	3 503	3 540	5,6 %
Vienti, ulkokauppa**		967	1 002	943	971	-3,1 %
Tuonti, ulkokauppa**		1 142	1 410	1 514	1 500	6,4 %

* Yli 5 000 euron edestä ulkomaankauppaa vuoden aikana harjoittavat vienti- ja tuontiyritykset.

** EU:n ulkopuolelle suuntautuva kauppa

Yritysten ulkomaankauppa Pirkanmaalla, vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrä

Tilastokeskus: Toimialoitainen yritystietopalvelu

	2011	2012	2013*	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016
Yritysten perusjoukko	24 016	24 152	25 585	25 470	25 391	25 385	0,0 %
Harjoittaa tuontia	1407	1444	1430	960	938	990	5,5 %
Harjoittaa vientiä	158	158	153	256	276	269	-2,5 %
Harjoittaa tuontia ja vientiä	523	534	538	353	351	334	-4,8 %
Vientiä harjoittavat yhteensä	681	692	691	609	627	603	-3,8 %

3a.

Vienti- ja tuontiyrietykset

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

Vainun keräämien tietojen mukaan
**Tampereen seudulta löytyy 306 Tullin
rekisteröimää vientiyrietystä*.**
Näistä noin 63 % toimii** Tampereella,
noin 9 % Nokialla ja reilu 8 % Ylöjärvellä.

(Tilanne 3.5.2018)

*Rekisteröityminen on pakollista yrityksille, joilla on vähintään 5 vientilähetystä vuoden aikana.

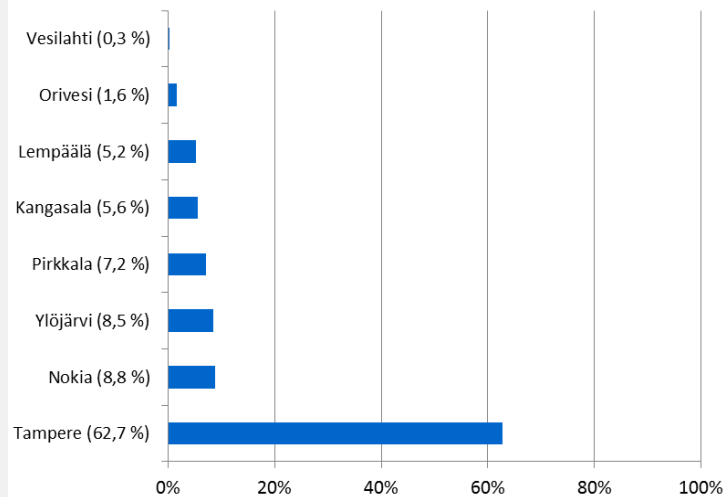
** Kuntatieto perustuu yrityksen posti- ja käyntiosoitetietoihin

Kunnittainen* osuus Tullin rekisteröimistä vientiyrietyksistä Tampereen kaupunkiseudulla,

N=306 Tilanne 3.5.2018

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

* kuntatieto perustuu yrityksen posti- ja käyntiosoitetietoihin

3a.

Vienti- ja tuontirytykset

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

Vainun tunnistamista ja Tullin rekisteröimistä vientirytyksistä enemmistö toimii:

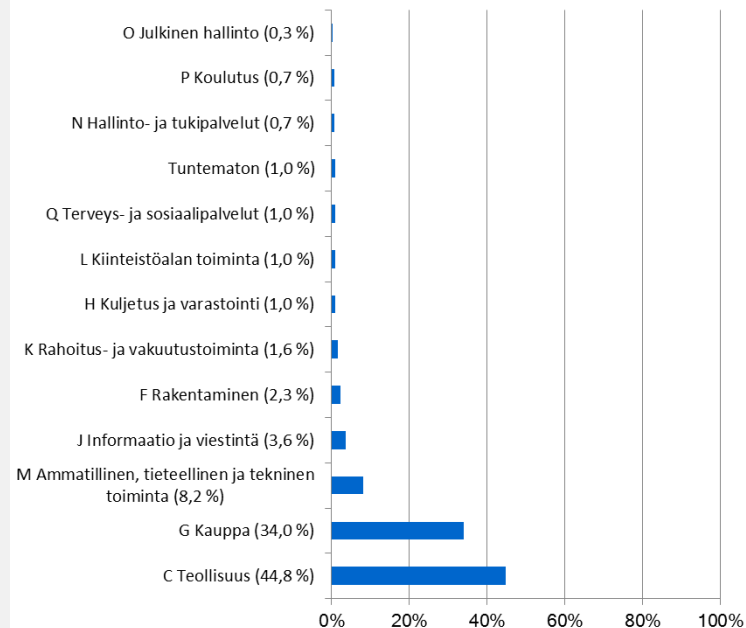
- teollisuudessa (44,8 %),
- kaupan alalla (34,0 %), ja
- ammatillisen toiminnan alalla (8,2 %).

(Tilanne 3.5.2018)

Toimialoittainen osuus Tullin rekisteröimistä vientirytyksistä Tampereen kaupunkiseudulla

N=306, Tilanne 3.5.2018

Lähde: Pirkanmaan liiton selvitys, Vainu

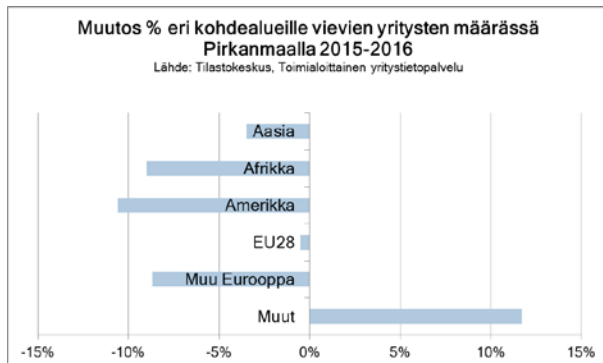

3b.

Viennin kohdealueet

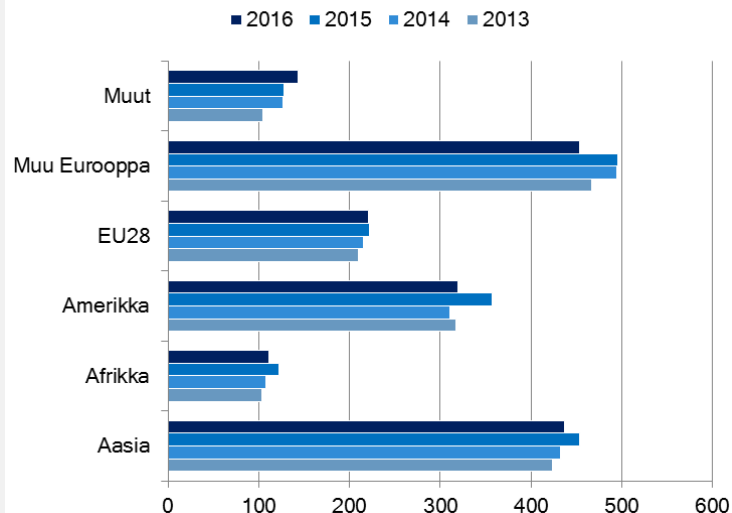
Viennin kohdealueista vuonna 2016 suosituin oli ”muu Eurooppa”* kohdealueelle vievien yritysten määrän suhteen tarkasteltuna. Lähes yhtä suosittu kohdealue oli Aasia. Kohdealueelle vievien yritysten määrä kasvoi ainoastaan ”muut”-kohderyhmän alueille (+11,7 %). Suurin pudotus vientiyritysten määrässä tapahtui Amerikkaan vievien yritysten määrässä (-10,6 %).

**sis. Venäjä*

Vientiyritysten lukumäärä kohdealueen mukaan Pirkanmaalla

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

4.

KANSAINVÄLISYYS

- a) **Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset**
- b) **Lentomatkustajat Tampere-Pirkkalassa**
- c) **Kansainväliset opiskelijat ja tutkijat**
- d) **Logistiikkayhteydet ja tavaraliikenteen kuljetusvirrat -kartta**

4a.

Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset

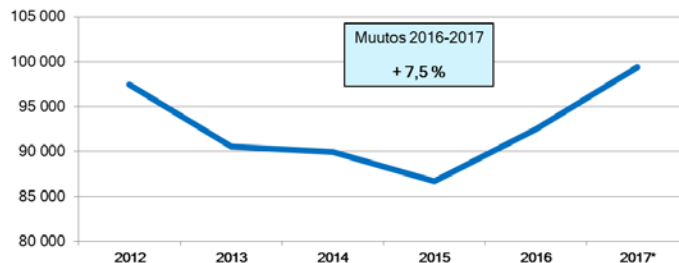
Saapuneet vieraat majoitusliikkeissä* Pirkanmaalla 2017** tausta-alueittain

Tilastokeskus: Majoitustilastot

	Saapuneet
Kaikki yhteensä	976 913
Suomi	877 531
Ulkomaat	99 382

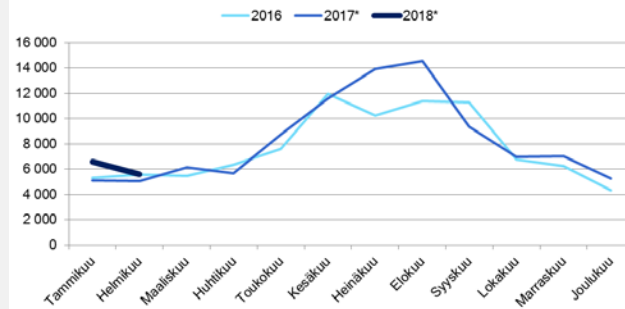
Saapuneet ulkomaiset vieraat majoitusliikkeissä Pirkanmaalla

Lähde: Tilastokeskus, *2017 ennakkotieto

Saapuneet ulkomaiset vieraat majoitusliikkeissä Pirkanmaalla kuukausittain 2016 - 2018*

Lähde: Tilastokeskus, 2017-2018 *ennakkotieto

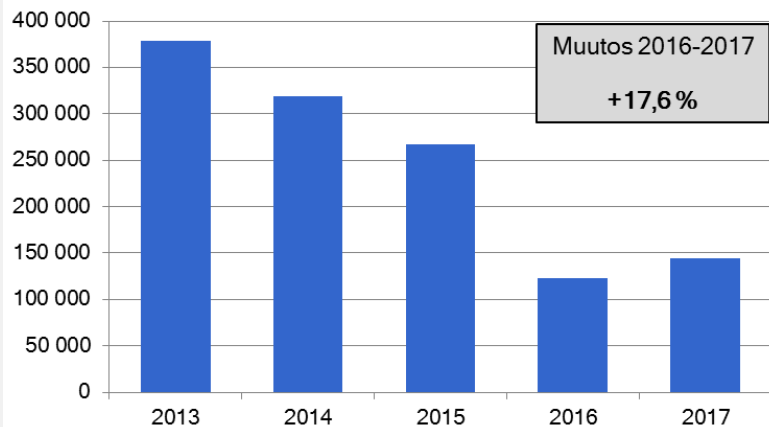

4b.

Lentokenttämatkustajat Tampere-Pirkkalan lentokentällä

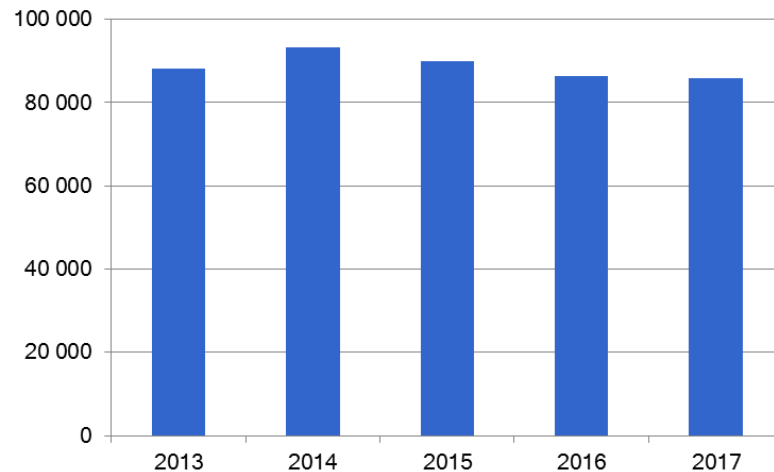
Kansainväliset matkustajat Tampere-Pirkkala lentokentällä

Lähde: Finavia

Kotimaan matkustajat Tampere- Pirkkala lentokentällä

Lähde: Finavia

4c.

Kv-opiskelijat ja tutkijat

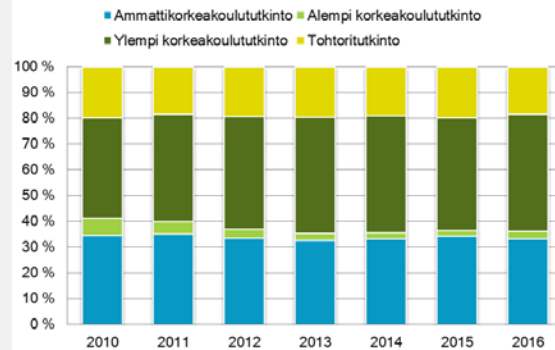
Vuonna 2016 ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä Pirkanmaalla nousi 11,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ulkomaisten opiskelijoiden määrä nousi kaikissa tutkintoluokissa.

Alemman korkeakoulututkinnon opiskelijoiden määrä nousi 7,3 %, ylemmän korkeakoulututkinnon 16,1 %, ammattikorkeakoulu-tutkinnon 7,3 % ja tohtoritutkinnon 4,0 %.

FiDiPro ja ulkomaisten tutkijoiden määrä Tampereen korkeakouluissa nousi vuonna 2016 edellisvuoteen verrattuna 9,2 %.

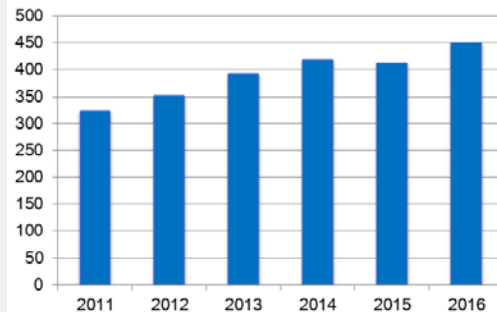
Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Pirkanmaalla
tutkinnoittain, osuus %

Lähde: Vipunen

FiDiPro ja ulkomaisten
tutkijoiden määrä Tampereen
korkeakouluissa

Lähde: Pirkanmaan innovaatiotoiminnan tilannekuva

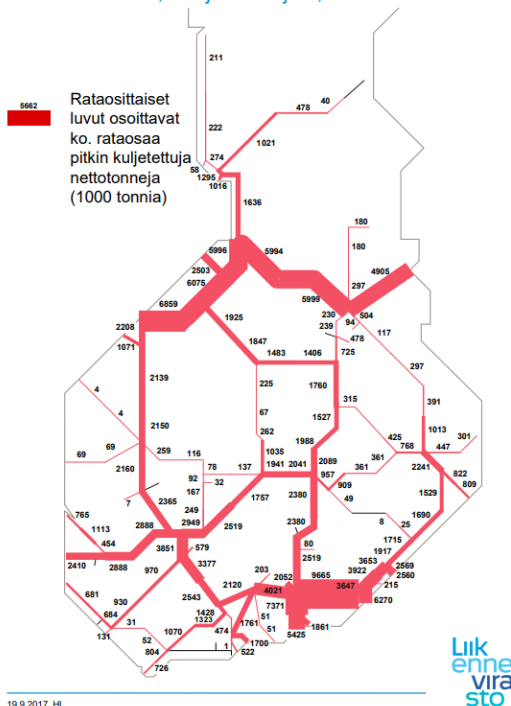

4d.

Logistiikkayhteydet

Kuva vasemmalla: Pirkanmaan liitto/ R. Rissanen

Tavaraliikenteen kuljetusvirrat 2016
Yhteensä 36,2 milj. tonnia ja 9,455 mrd tonnikk

19.9.2017 HL

5.

TYÖVOIMA ja osaaminen

- a) Työttömyysaste
- b) Ulkomainen työvoima
- c) Työnhakijat ammattiryhmittäin
- d) Alueella työssäkäyvät toimialoittain
- e) Avoimet työpaikat

Työttömyysaste

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta* kunnittain kuukauden lopussa

Lähde: Toimiala Online/ TEM Työnvälitystoimisto

*Työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta kuntatasolla ja kuntiin perustuville muille alueille laskettaessa käytetään Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston uusinta kyseisenä ajankohtana saatavilla olevaa työvoimaa, joka on yleensä kaksi vuotta vanha. Eli esim. vuoden 2012 joulukuun työttömien työnhakijoiden osuudessa työvoima oli vuoden 2010 lopullinen työssäkäyntitilaston kunnittainen työvoima. Vuonna 2017 työvoimana käytetään työssäkäyntitilaston vuoden 2015 lopullista tietoa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta* kunnittain kuukauden lopussa

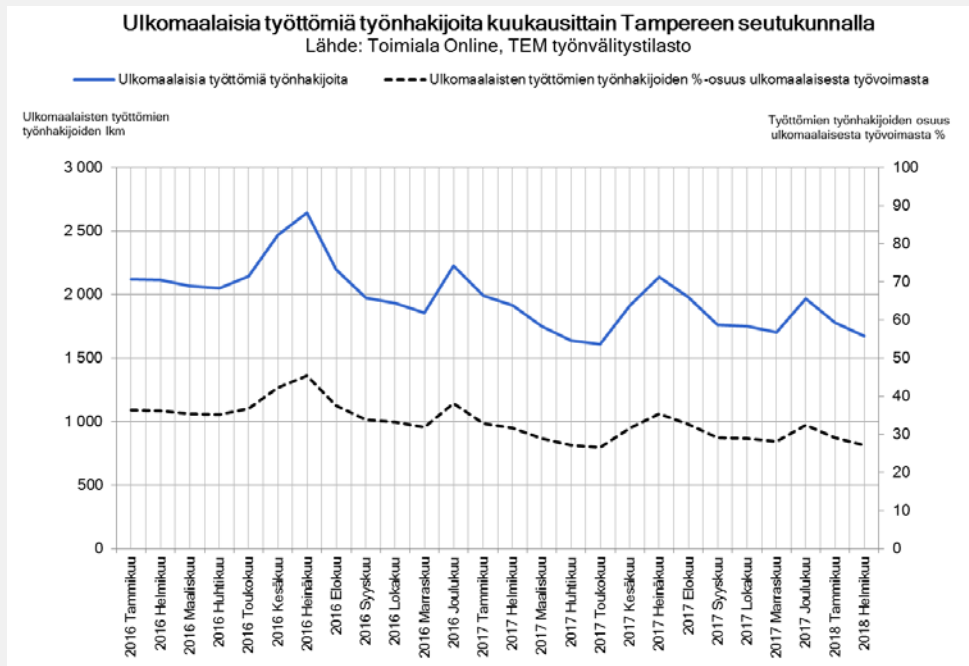
Lähde: Toimiala Online/ TEM Työnvälitystilasto

	KANGASALA	LEMPÄÄLÄ	NOKIA	ORIVESI	PIRKKALA	TAMPERE	VESILAHTI	YLÖJÄRVI	Tampereen kaupunkiseutu	Alueen keskiarvo
2017 Tammikuu	12,4	11,4	13,9	13,7	10,0	16,8	11,3	10,8	14,9	12,5
2017 Helmikuu	12,0	10,9	13,5	13,3	9,4	15,9	11,1	10,6	14,2	12,1
2017 Maaliskuu	10,6	9,9	12,5	12,1	8,7	15,0	9,7	9,7	13,3	11,0
2017 Huhtikuu	9,7	9,1	11,5	11,1	7,9	14,2	8,7	9,3	12,5	10,2
2017 Toukokuu	9,3	8,2	10,9	10,1	7,7	13,6	8,5	9,1	11,9	9,7
2017 Kesäkuu	10,1	9,1	11,5	11,3	8,6	14,8	9,9	10,5	13,0	10,7
2017 Heinäkuu	10,4	9,9	12,0	11,4	9,0	15,5	10,0	10,8	13,6	11,1
2017 Elokuu	9,3	8,4	10,6	10,6	7,8	14,2	9,0	9,1	12,3	9,9
2017 Syyskuu	8,8	7,8	10,1	9,8	7,6	13,7	8,1	8,3	11,7	9,3
2017 Lokakuu	8,7	7,3	9,8	10,3	7,4	13,5	7,5	7,9	11,5	9,1
2017 Marraskuu	8,7	7,1	9,7	10,1	7,2	13,4	6,9	7,6	11,4	8,8
2017 Joulukuu	9,6	8	9,7	11,1	7,4	14,3	7,3	8,2	12,2	9,5
<i>vuosikeskiarvo 2017</i>	10,0	8,9	11,3	11,2	8,2	14,6	9,0	9,3	12,7	
2018 Tammikuu	8,9	7,2	9,5	10,6	7,1	13,9	7,0	7,7	11,7	9,0
2018 Helmikuu	8,4	6,7	9,1	10,4	6,9	13,3	6,7	7,4	11,2	8,6

* Työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta kuntatasolla ja kuntiin perustuville muille alueille laskettaessa työvoimana käytetään Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston uusinta kyseisenä ajankohtana saatavilla olevaa työvoimaa, joka on yleensä kaksi vuotta vanha. Eli esim. vuoden 2012 joulukuun työttömien työnhakijoiden osuudessa työvoima oli vuoden 2010 lopullinen työssäkäyntitilaston kunnittainen työvoima. Vuonna 2017 työvoimana käytetään työssäkäyntitilaston vuoden 2015 lopullista tietoa.

5b.

Ulkomainen työvoima

Työnhakijat ammattiryhmittäin

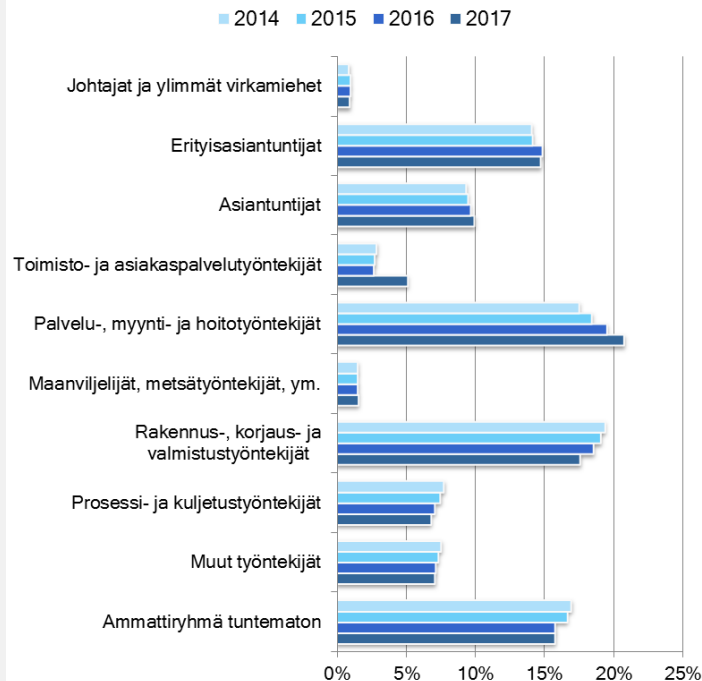
Vuonna 2017 eniten työnhakijoita oli palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijöissä, joita oli 20,7 % kaikista työnhakijoista. Toiseksi eniten työnhakijoita oli rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöissä (17,6 %).

Työnhakijoiden määrä putosi kokonaisuudessaan 2,1 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. Työnhakijoiden määrä putosi eniten sotilaissa (-9,4 %) ja rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöissä (-7,2 %).

Työnhakijoiden määrä kasvoi palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijöissä (4,1 %) sekä asiantuntijoissa (1,0 %).

Ammattiryhmittäinen osuus työnhakijoista Pirkanmaalla

Lähde: Toimiala Online/ TEM Työnvälitystilastot

5d.

Alueella työssäkäyvät* toimialoittain

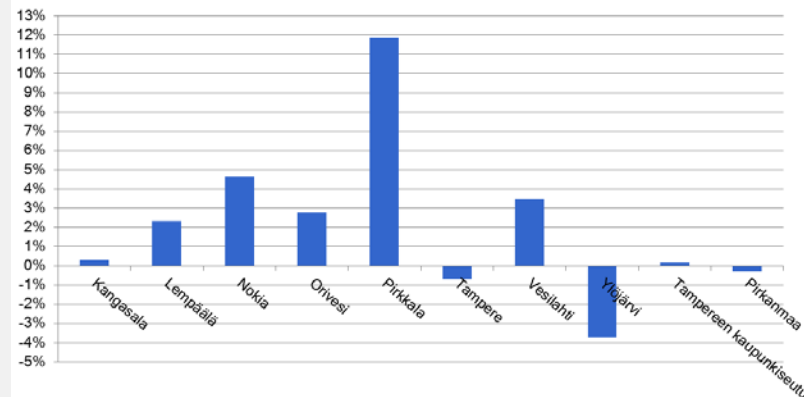
*Työpaikkojen määrä alueella/kunnassa

Alueella työssäkäyvien eli työpaikkojen määrä pysyi vuonna 2015 edellisvuoden tuntumassa sekä Pirkanmaalla (-0,3%) että Tampereen kaupunkiseudulla (+0,2%).

Kunnista suurin pudotus työpaikkojen määrässä tapahtui Ylöjärvellä (-3,7%) ja suurin kasvu Pirkkalassa (11,9%).

Muutos% alueella työssäkäyvien määrässä 2014-2015 kunnittain

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilastot

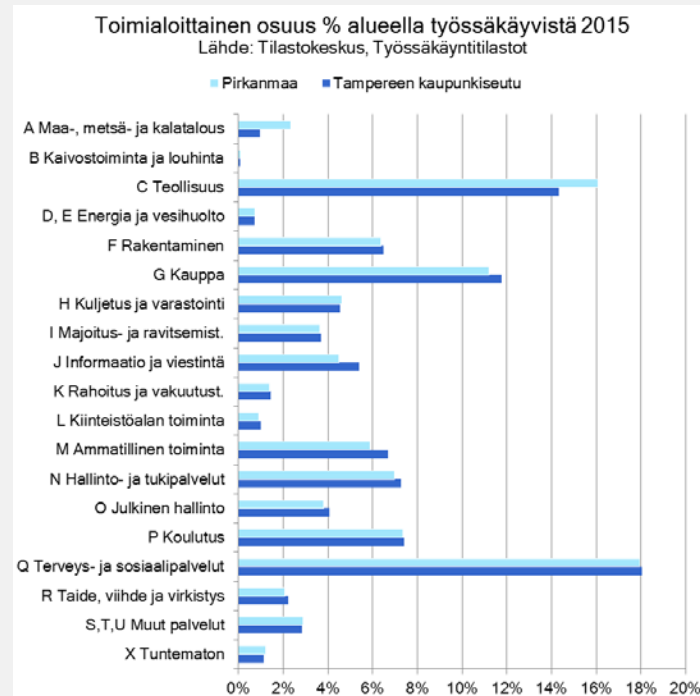

5d.

Alueella työssäkäyvät* toimialoittain

*Työpaikkojen määrä alueella/kunnassa

Tampereen kaupunkiseudun työpaikoista suurin osa on **terveys- ja sosiaalipalveluiden** työpaikkoja (18,0 %), **teollisuuden** työpaikkoja (14,3 %) sekä **kaupan alan** työpaikkoja (11,8 %).

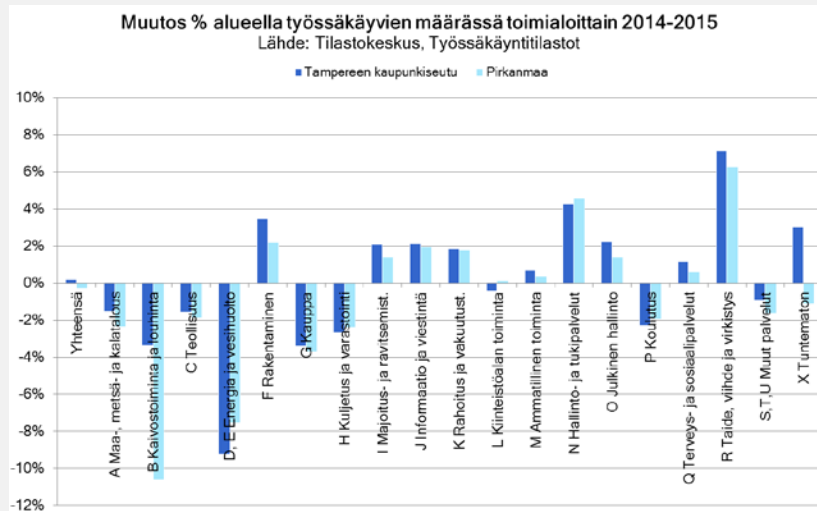

5d.

Alueella työssäkäyvät* toimialoittain

*Työpaikkojen määrä alueella/kunnassa

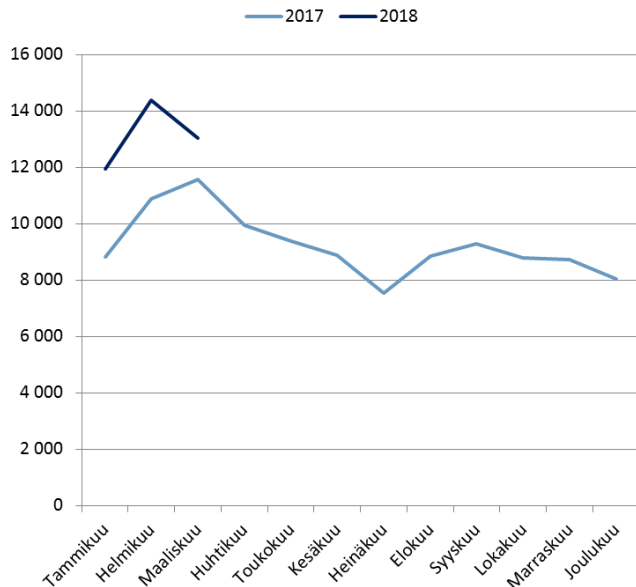
Vuodesta 2014 vuoteen 2015 työpaikat lisääntyivät eniten taiteen, viihteen ja virkistystyksen alalla (7,2 %) ja puolestaan vähenivät energiaan ja vesihuoltoon liittyen tehtävien alalla (-9,2 %).

Avoimet työpaikat

Avoimet työpaikat kaupunkiseudulla kuukausittain

Lähde: Toimiala Online / TEM

Avoimet työpaikat toimialoittain ja kuukausittain kaupunkiseudulla

Lähde: Toimiala Online /TEM

	2018 Tammikuu	2018 Helmikuu	2018 Maaliskuu
TOIMIALAT YHTEENSÄ	11 933	14 366	13 029
A Maa, metsä ja kalatalous	36	70	70
B Kaivostoiminta ja louhinta	0	0	0
C Teollisuus	560	582	603
D Sähkö, kaasua ja lämpöhuolto	0	24	26
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto	20	34	45
F Rakentaminen	228	262	248
G Kauppa	706	792	806
H Kuljetus ja varastointi	135	228	258
I Majoitus ja ravitsemistoiminta	240	279	374
J Informaatio ja viestintä	188	248	142
K Rahoitus- ja vakuutus toiminta	60	118	96
L Kiinteistöalan toiminta	47	79	82
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	906	975	719
N Hallinto ja tukipalvelut	5 727	6 019	6 713
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus	582	1 899	808
P Koulutus	78	55	55
Q Terveys ja sosiaalipalvelut	1 274	1 411	1 141
R Taiteet, viihde ja virkistys	510	507	109
S Muu palvelutoiminta	354	517	480
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	42	37	36
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toir	0	0	0
X TOIMIALA TUNTEMATON	0	0	0

6.

LIITTEET

a) Liikevaihtolaskelmien perustana käytetyt kärkitoimialaluokitukset

Liite: Kärkitoimialojen luokitus

ELÄMYSTALOUS*

	Matkailuklusteri	Kulttuuri, muut elämystuotteet ja luovat alat	
49320	Taksiliikenne	18130 Painamista ja julkaisemista edeltävät palvelut	47781 Taideliikkeet
50102	Rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus	18140 Sidonta ja siihen liittyvät palvelut	47782 Valokuvausalan vähittäiskauppa
50300	Sisävesiliikenteen henkilökuljetus	32200 Soitinten valmistus	47791 Antiikkiliikkeet
51101	Säännöllinen lentoliikenne	46432 Viihde-elektronikan tukkukauppa	47792 Antikvariaattikauppa
51102	Tilauslentoliikenne	46433 Valokuvausvälineiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa	58 Kustannustoiminta
52211	Linja-autoasemat	46492 Kujatukkukauppa	59 Elokuva-, video ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen
52221	Satamat	46494 Musiikkitarvikkeiden tukkukauppa	60 Radio- ja televisioiminta
55	Majoitus	46496 Lelujen ja pelien tukkukauppa	73111 Mainostoimistot
56	Ravitsemistoiminta	47430 Viihde-elektronikan vähittäiskauppa	74101 Graafinen muotoilu
77110	Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing	47512 Lankojen ja käsityötarvikkeiden vähittäiskauppa	74102 Sisustussuunnittelu
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta, varauspalvelut	47595 Soittimien ja musiikkitarvikkeiden vähittäiskauppa	74109 Teollinen muotoilu ym.
82300	Messujen ja kongressien järjestäminen	47610 Kirjojen vähittäiskauppa	74201 Valokuvaamot ja muu kuvaustoiminta
91	Kirjastojen arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta	47622 Aikakausjulkaisujen ja lehtien vähittäiskauppa	74202 Valokuvien kehittäminen
96040	Kylpylaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut	47630 Musiikki- ja videotallenteiden vähittäiskauppa	74901 Ohjelmatoimistot ja manageripalvelut
		47650 Pelien ja leikkikalujen vähittäiskauppa	77220 Videofilmien vuokraus
		47770 Kultasepänteosten ja kellojen vähittäiskauppa	85520 Taiteen ja musiikin koulutus
			90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta
			92 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut

* Hyödynnetty Tilastokeskuksen asiakaskohtaisen suhdannepalvelun elämysklusteriluokitusta, Pirkanmaan elämystalouden strategia 2010-2012

Liite: Kärkitoimialojen luokitus

ELÄMYSTALOUS*

Urheilu ja virkistys

45401	Moottoripyörien sekä niiden osien ja varusteiden tukkukauppa
45402	Moottoripyörien sekä niiden osien ja varusteiden vähittäiskauppa
46493	Urheilualan tukkukauppa
46495	Veneiden ja veneilytarvikkeiden tukkukauppa
47641	Urheiluvälineiden ja polkupyörien vähittäiskauppa
47642	Veneiden ja veneilytarvikkeiden vähittäiskauppa
77210	Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing
85510	Urheilu- ja liikuntakoulutus
93	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut

* Hyödynnetty Tilastokeskuksen asiakaskohtaisen suhdannepalvelun elämysklusteriluokitusta, Pirkanmaan elämystalouden strategia 2010-2012

Liite: Kärkitoimialojen luokitus

Cleantech	Terveys ja hyvinvointi*
<p>Osa teollisuudesta voi olla cleantechiä, mutta kaikki teollisuus ei ole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 46382 Luontaistuotteiden tukkukauppa 46461 Lääketukkukauppa 46462 Laboratorio- ja sairaanhoitovälineiden tukkukauppa 46493 Urheilualan tukkukauppa 46496 Lelujen ja pelien tukkukauppa 47292 Luontaistuotteiden vähittäiskauppa 47641 Urheiluvälineiden tukkukauppa 47650 Pelien ja leikkikalujen vähittäiskauppa 47730 Apteekit 47740 Terveystarvikkeiden tukkukauppa 47750 Kosmetiikka- ja hygieniatuotteiden vähittäiskauppa 71202 Muu tekninen testaus ja analysointi 72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen 77210 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing 84122 Terveystarvikkeiden ja sosiaaliturvan hallinto 84250 Palo- ja pelastustoimi 85 Koulutus 86 Terveyspalvelut 87 Sosiaalihuollon laitospalvelut 88 Sosiaalihuollon avopalvelut 93 Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut 94991 Tutkimusta ja kulttuuria palvelevat järjestöt 96 Muut henkilökohtaiset palvelut 97 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina